

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich
RPO-610988-IX-9003.3.1/09/WK

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, dnia 28.05.2009 r.

Pan

Andrzej Czuma

Minister Sprawiedliwości

szanowny Panie Ministrze

Do Rzecznika Praw Obywatelskich zwrócił się funkcjonariusz Służby Więziennej w sprawie niewliczenia do wysokości nagrody rocznej (tzw. „trzynastki”) okresu urlopu okolicznościowego udzielonego w związku z honorowym oddaniem krwi.

Wnioskodawca zwrócił się do Zespołu Prasowego i Komunikacji Społecznej Centralnego Zarządu Służby Więziennej ze swoimi uwagami dotyczącymi wątpliwości prawnych, co do obowiązującego w tym zakresie stanu prawnego. Zdaniem zainteresowanego, do jego sytuacji prawnej zastosowanie miały przepisy ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi (Dz.U. Nr 106, poz. 681 z późn. zm.), która w art. 9 określa, że zasłużonemu honorowemu dawcy krwi i honorowemu dawcy krwi przysługuje zwolnienie od pracy w dniu, w którym oddaje krew i na czas okresowego badania lekarskiego dawców krwi na zasadach określonych w odrębnych przepisach oraz zwrot utraconego zarobku na zasadach wynikających z przepisów prawa pracy. Z kolei, przepis § 16 rozporządzenia z dnia 15 maja 1996 r. Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy i udzielania pracownikom zwolnień od pracy (Dz.U. Nr 60, poz. 281 z późn. zm.) stanowi, że za czas zwolnienia od pracy, o którym mowa w § 8 zdanie drugie, § 9, § 11

ust. 1 pkt 2, § 12 oraz § 15, pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia ustalonego w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 297 Kodeksu pracy.

Z otrzymanej odpowiedzi z Centralnego Zarządu Służby Więziennej wynikało, że ustawa z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej (tekst jedn. - Dz.U. z 2002 r. Nr 207, poz. 1761 z późn. zm.) odsyła do przepisów powszechnych jedynie w dwóch kwestiach, tj. rodzicielstwa (art. 77) oraz związków zawodowych (art. 14). Wobec powyższego do funkcjonariuszy są stosowane jedynie przepisy resortowe dotyczące pragmatyki służbowej. Jeżeli chodzi o regulacje dotyczące krwiodawstwa to stosowany jest tutaj § 24 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 listopada 1996 r. w sprawie urlopów funkcjonariuszy Służby Więziennej (Dz.U. Nr 138, poz. 644) określający, że funkcjonariuszowi oddającemu honorowo krew udziela się w tym dniu urlopu okolicznościowego. Łączna liczba dni urlopu z tego tytułu nie może przekraczać 6 dni w roku kalendarzowym. Z kolei § 3 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 stycznia 2002 r. w sprawie warunków i trybu przyznawania funkcjonariuszom Służby Więziennej nagród rocznych, nagród uznaniowych i zapomóg (Dz.U. Nr 15, poz. 145) stanowi, że nagrodę roczną przysługującą funkcjonariuszowi obniża się o 1/360 za każdy dzień nieobecności w służbie związanej z korzystaniem z urlopu bezpłatnego, szkoleniowego, zdrowotnego lub okolicznościowego.

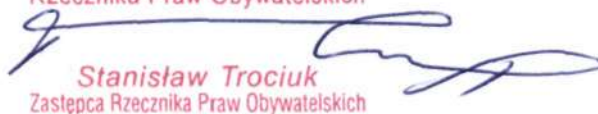
W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich, obowiązujące w Służbie Więziennej przepisy w zakresie uregulowań dotyczących honorowego krwiodawstwa nie są dostosowane do ustawy o publicznej służbie krwi oraz istniejących potrzeb społecznych i medycznych. Rzecznik zdaje sobie sprawę, że rozwiązań zawartych w pragmatykach służbowych nie należy utożsamiać z przepisami zawartymi w systemie powszechnym, jednakże potrzeby w zakresie krwiodawstwa uzasadniają wprowadzanie rozwiązań prawnych ułatwiających oddawanie honorowo krwi bez ponoszenia z tego tytułu negatywnych skutków prawnych w postaci utraty części uposażenia. Tego typu restrykcyjnych przepisów prawnych nie ma w innych służbach mundurowych takich jak Państwowa Straż Pożarna czy Straż Graniczna. Funkcjonariusze ci zwalniani są z zajęć służbowych w celu oddania krwi, a usprawiedliwiona nieobecność z tego tytułu jest uwzględniana do uzyskania pełnej wysokości uposażenia oraz do wysokości nagrody rocznej. Niezrozumiała jest także instytucja udzielania urlopów okolicznościowych na

oddanie krwi, zamiast traktowania tego typu czynności jako usprawiedliwionej nieobecności w służbie. W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich obowiązujące w przedstawionym zakresie w Służbie Więziennej przepisy prawne mogą być także niezgodne z określoną w art. 32 Konstytucji RP zasadą równości i zakazem dyskryminacji.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn. - Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 z późn. zm.), uprzejmie proszę Pana Ministra o zainicjowanie działań legislacyjnych mających na celu zmianę przepisów umożliwiających wliczanie do wysokości nagrody rocznej usprawiedliwionej nieobecności w służbie funkcjonariuszy Służby Więziennej oddających honorowo krew. Będę wdzięczny za poinformowanie o zajętych stanowisku.

Z przeżyciem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich